

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Riskhantering och Säkerhet

Karlshamns kommun

Januari 2008

Yvonne Lundin

Certifierad kommunal revisor och Auktoriserad revisor

Nils Fredholm

Certifierad kommunal revisor

Innehållsförteckning

<u>1</u>	<u>Inledning</u>	3
1.1	<u>Bakgrund</u>	3
1.2	<u>Syfte</u>	3
1.3	<u>Granskningsinriktning</u>	3
1.4	<u>Avgränsning</u>	3
1.5	<u>Revisionsmetod</u>	4
1.6	<u>Granskningens genomförande</u>	4
<u>2</u>	<u>Samlad bedömning och iakttagelser</u>	5
<u>3</u>	<u>Kommunalt säkerhetsarbete</u>	8
3.1	<u>Allmänt</u>	8
3.2	<u>Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap</u>	10
3.3	<u>Karlshamns kommuns säkerhetsarbete, policy och riktlinjer</u>	12
3.4	<u>Skade- och tillbudsrapportering</u>	17
3.5	<u>Personsäkerhet</u>	18
3.6	<u>Kommentar</u>	18
<u>4</u>	<u>Säkerhetsarbete vid förvaltningar och bolag</u>	20
4.1	<u>Utbildningsförvaltningen</u>	20
4.2	<u>Samhällsbyggnadsförvaltningen</u>	21
4.3	<u>Omsorgsförvaltningen</u>	22
4.4	<u>Karlshamns Hamn AB</u>	22
4.5	<u>Karlshamnsbostäder AB</u>	24
4.6	<u>Karlshamns Energi AB</u>	25
4.7	<u>Industrifastighets AB Munkahus</u>	27
<u>5</u>	<u>Försäkringar</u>	29
5.1	<u>Kommentarer</u>	30

1 Inledning

1.1 Bakgrund

Karlshamns kommuns förtroendevalda revisorer har gett Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers i uppdrag att göra en uppföljning av tidigare granskning av kommunens försäkringsskydd, samt göra en utvidgad granskning av kommunens säkerhetsarbete som helhet, inklusive de kommunala bolagen.

1.2 Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om den nuvarande riskhanteringen och säkerhetsarbetet säkerställer en väl avvägd skyddsnivå.

1.3 Granskningsinriktning

Granskningen utgår från följande frågeställningar:

- Finns en utarbetad policy/strategi för säkerhetsarbetet?
- Finns det riktlinjer för säkerhetsarbetet?
- Är det övergripande ansvaret för säkerhetsarbetet tydliggjort?
- Genomförs riskanalyser?
- Rapporteras och sammanställs skador och tillbud?
- Finns handlingsplaner för hantering av skador hos varje nämnd och styrelse?
- Genomförs en regelbunden uppföljning och utvärdering av säkerhetsarbetet?
- Har kommunens hantering av försäkringar (upphandling av försäkringsmäklare och försäkringar) samordnats med bolagen?

1.4 Avgränsning

Granskningen omfattar inte IT-säkerhet, vilken granskats separat.

1.5 Revisionsmetod

Metod för genomförandet har varit intervjuer med representanter från förvaltningarna och de kommunala bolagen, samt genomgång av befintligt underlagsmaterial.

Intervjuer har genomförts med:

- Kommunchef
- Säkerhetssamordnare vid kommunledningsförvaltningen
- Samhällsbyggnadschefen
- Avdelningschef vid omsorgsförvaltningen
- Utbildningschef och ekonomiansvarig vid utbildningsförvaltningen
- Vd och säkerhetsansvarig för Karlshamns Hamn AB
- Vd och säkerhetsansvarig för Industrifastighets AB Munkahus
- Vd och ekonomichef för Karlshamnsbostäder AB
- Vd och ekonomichef för Karlshamns Energi AB
- Brandchefen Räddningstjänsten Västra Blekinge

1.6 Granskningens genomförande

Granskningen har genomförts under hösten 2007.

2 Samlad bedömning och iakttagelser

Syftet med en kommuns säkerhetsarbete är ytterst att skydda medborgarna, anställda och kommunens tillgångar, såväl materiella som immateriella.

I en uthållig och effektiv verksamhet är risk- och säkerhetsperspektivet integrerade delar i befintliga ledningssystem där kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för säkerhetsarbetets inriktning i hela den kommunala verksamheten.

Vid den försäkringsupphandling som genomförts under 2006 har Länsförsäkringar ställt krav på kommunens säkerhetsarbete och riskhantering. Kommunen har härefter utnämnt ny säkerhetssamordnare och bildat en säkerhetsgrupp. Vidare har Räddningstjänsten Västra Blekinge i samförstånd med kommunen utarbetat ett nytt reglemente för krisledningsnämnden.

Kommunfullmäktige har på sitt novembermöte 2007 antagit en säkerhetspolicy gällande kommunen och dess kommunala bolag. Säkerhetspolicy har tidigare saknats. Trots tidigare avsaknad av policy utförs många åtgärder för förebyggande arbete. Delar av Kommunens säkerhetsarbete är väl utvecklat. Det saknas dock en samlad och enhetlig dokumentation över förvaltningarnas och bolagens säkerhetsarbete.

Ett förslag till "Riktlinjer och handlingsplan för säkerhetsarbetet i förvaltning och bolag i Karlshamns kommun" har upprättats. Detta förslag, som kommer att presenteras för kommunstyrelsen under 2008, reglerar de åtgärder som krävs för att uppfylla målen i säkerhetspolicyn, samt planer på kommunens och bolagens riskinventering.

Kommunen saknar en samlad risk- och sårbarhetsanalys, vilket är ett krav enligt "Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extra ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap" 2 kap 1§. Analysen kommer att upprättas då ovan nämnda riskinventering har genomförts. Dokumentet som är ett "levande" dokument skall härefter uppdateras löpande.

Det är vår bedömning att kommunen skall tillse att resurser tillsätts för införandet av den nya säkerhetspolicyn, riktlinjer och handlingsplaner, samt uppdateringar av befintliga riktlinjer. Det är av största vikt att kommunen avsätter medel för säkerhetsarbetet.

Vi bedömer att en regelbunden utvärdering och uppföljning av planer och mål framöver är ett krav. Det är av största vikt att organisationen utformas på så sätt att uppföljningar och utvärderingar görs regelbundet och att verksamhetsberättelse för kommunens säkerhetsarbete upprättas i samband med årsredovisningen.

Incidenter och skador har inte rapporterats på ett tillfredsställande sätt. Under hösten har nya arbetsrutiner införts. Uppföljning av rapporteringen skall göras av respektive förvaltningschef framöver.

Vi bedömer att det är en viktig del i det förebyggande arbetet att dra lärdom av skade- och tillbudsrapportering och tillse att denna görs på alla enheter. Kommunen bör tillse att det görs en årlig sammanställning, samt att alla tillbud noteras på kommunens intranät.

Kommunen har inte fått någon skriftlig redogörelse från Räddningstjänsten Västra Blekinge hur man använt 2006-års medel i det statsbidrag som erhållits från Krisledningssmyndigheten för uppbyggnad av krishanteringssystemet. Anledningen till att redogörelse ej kunnat lämnas är att Räddningstjänstens ekonomisystem inte möjliggjort en särredovisning av medlen. Från 2008 är det möjligt att särredovisa projektet, varför redovisning kommer att kunna lämnas av använda medel 2008. Räddningstjänsten har däremot muntligen lämnat sin redogörelse till kommundirektören och krisledningsnämnden av hur medlen använts, samt vilket arbete som utförts.

Enligt upprättat avtal skall Räddningstjänsten tillse att det lämnas en verksamhetsberättelse där det anges vad som utträttats och kostnaden för det. Det är av största vikt att bidraget används korrekt, i annat fall kan ersättningen reduceras. Det är vår bedömning att Kommunen måste känna sig säkra på att bidraget använts korrekt och få en uppföljning och utvärdering av använda medel.

Det är vår bedömning att kommunens pågående säkerhetsarbetet har en ambition att ha ett helhetsperspektiv på risker och skador. Genom bildandet av säkerhetsgruppen och det arbete som här bedrivs finns det goda förutsättningar att säkerhetsarbetet framöver kommer att bedrivas på ett bra sätt.

De enskilda bolagen och förvaltningarna omfattas av kommunens säkerhetsarbete.

Samtliga bolag utom Karlshamns Hamn AB och Karlshamnsbostäder AB har tecknat avtal genom kommunens försäkringsbolag. Karlshamns Hamn AB har en egen försäkringslösning eftersom det är ett mycket litet fåtal försäkringsbolag som försäkrar hamnverksamhet. Vid tidpunkten för upphandlingen av nytt försäkringsskydd för kommunen hade Karlshamnsbostäder AB några år kvar av sitt avtal med försäkringsbolag och valde därför att inte bryta detta.

Förvaltningarna har olika lösningar av sitt säkerhetsskydd beroende på omfattningen av verksamheten. Den bedömning vi gjort vid genomgång och intervjuer med berörda förvaltningarna är att skyddet är tillfredsställande.

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Även bolagen har olika lösningar på sitt säkerhetsskydd beroende på inriktningen av verksamheten. Bolagen har kommit olika långt i sitt säkerhetsarbete.

3 Kommunalt säkerhetsarbete

3.1 Allmänt

Säkerhetsarbetet i en kommun handlar om att skydda medborgarna, anställda, egendom, miljön och samhällsviktiga verksamheter mot risker som olyckor, skador, sabotage och störningar. Kommunen har ansvar för att de kommunala verksamheterna ska fungera med så få störningar som möjligt. De som vistas i kommunen skall känna sig säkra och trygga. Säkerhet är en av de parametrar som gör att människor upplever trygghet. Begreppet säkerhet definieras ofta som motsats till eller avsaknad av risk, alternativt kontroll av risk.

Det är kommunens ansvar att säkerheten uppfylls. Kommunen skall verka för att de förberedelser för hantering av en extraordinär händelse som inom sitt geografiska område genomförs av statliga myndigheter, landstinget samt organisationer och företag samordnas. Vid en extraordinär händelse skall kommunen verka för samordningen av krishanteringen inom kommunens geografiska område.

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för kommunens säkerhetsarbete.

Säkerhetsarbetet består av olika delar, t.ex. internt skydd, beredskap för och åtgärder vid extraordinära händelser samt skydd mot olyckor. Utvecklingen i omvärlden har lett till att riskhantering blivit allt viktigare för att skapa säkerhet och trygghet för kommunens invånare, ekonomi, verksamhet, anställda och miljö.

En samsyn om vilka värderingar som genomsyrar säkerhetsarbetet i kommunen, blir grunden för förhållningssättet. Det är detta förhållningssätt som påverkar hur väl man lyckas med säkerhetsarbetet. En god säkerhetskultur är en bra förutsättning för att minska riskerna och sårbarheten i samhället

Säkerhets- och riskfrågor styrs främst av lagar och de krav som försäkringsbolagen numera sätter. Det är framför allt fyra lagar som styr:

Lag om **skydd mot olyckor** (2003:778)

Lag och förordning om kommuners och landstings åtgärder inför och vid **extraordinära händelser** i fredstid och höjd beredskap (2006:544 resp. 2006:637)

Säkerhetsskyddslag (1996:627)

Arbetsmiljölagen (1977:1160)

De nya lagarna som omfattar skydd mot olyckor och extraordinära händelser innebär att kommunerna blivit tvingade att utveckla och förändra sitt säkerhets- och krishanteringsarbete. Detta har även ställt krav på förändringar och utveckling av organisationen.

3.1.1 Lag om skydd mot olyckor

Kommunen har både det övergripande ansvaret och det direkta ansvaret för olycksförebyggande och skadebegränsande arbetet i kommunen, enligt lagen om skydd mot olyckor. Lagen anger att kommunen skall tillse att det finns ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet, samt att ett systematiskt brandskyddsarbete skall genomföras och dokumenteras. En del av dessa skyldigheter fullgörs av Räddningstjänsten.

Förvaltningarnas och de kommunala bolagens åtgärder för att uppfylla lagens krav om skydd mot olyckor beskrivs i efterföljande text.

3.1.2 Lag om förordning om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Sedan den 1 september 2006 är kommunernas och landstingens uppgifter vid extraordinära händelser reglerade i Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Bestämmelserna i den nya lagen syftar till att kommuner och landsting ska minska sårbarheten i sin verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer i fred. En del av dessa skyldigheter fullgörs av Räddningstjänsten.

I punkt 3.2 och efterföljande beskrivs mer utförligt kommunens ansvar och åtgärder för att uppfylla lagens krav.

3.1.3 Säkerhetsskyddslag

Säkerhetsskyddslagen gäller för kommuner och de kommunala bolagen och reglerar brott som kan hota rikets säkerhet, sekretess enligt sekretesslagen och skydd mot terroristbrott, även om brottet inte hotar rikets säkerhet. Dokumenterade säkerhetsanalyser skall genomföras där kommunen undersöker vilka uppgifter i verksamheten som skall hållas hemliga och vilka anläggningar som kräver ett säkerhetsskydd med hänsyn till rikets säkerhet eller terrorism.

Förvaltningarnas och de kommunala bolagens åtgärder för att uppfylla säkerhetsskyddslagen beskrivs i efterföljande text.

3.1.4 Arbetsmiljölagen

I arbetsmiljölagen regleras att ett ”systematiskt arbetsmiljöarbete” skall genomföras på alla arbetsplatser.

Förvaltningarnas och de kommunala bolagens åtgärder för att uppfylla säkerhetskyddslagen beskrivs i efterföljande text.

3.2 Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Sedan den 1 september 2006 är kommunernas och landstingens uppgifter vid extraordinära händelser reglerade i ”Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap”. Lagen har ersatt ”Lag om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting”, som trädde i kraft 1 januari 2003.

Skillnaden mellan kommunernas och landstingens ansvar är att kommunerna har ett geografiskt ansvar, medan landstingens ansvar omfattar frågor som rör hälso- och sjukvård, kultur och kollektivtrafik.

Det geografiska ansvaret innebär att kommunen inom sitt geografiska område skall verka för inriktning, prioritering och samordning av tvärsektoriella uppgifter som behöver utföras före, under och efter en krissituation. Det geografiska områdesansvaret handlar inte om att ta över någon annans ansvar utan ska istället ses som ett stöd till sektorsansvaret. Det geografiska områdesansvaret finns på tre nivåer i samhället, lokal, regional och nationell. På lokal nivå utövas det av kommunen, på regional nivå av länsstyrelsen och på nationell nivå av regeringen.

Av lagen framgår att kommunerna har skyldighet att genomföra utbildningar och övningar. Räddningstjänsten Västra Blekinge genomför dessa utbildningar och övningar.

Med extraordinär händelse avses (1 kap 4§):

”en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting”

I lagen ställs krav på att både kommuner och landsting (2 kap 1§):

”skall analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive landstinget och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet skall värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys.”

Bestämmelserna syftar till att kommuner och landsting skall minska sårbarheten i sin verksamhet och ha god förmåga att hantera krissituationer i fred. Medvetenheten och kunskapen hos beslutsfattarna och ansvariga om vilka hot och risker som finns inom det egna verksamhetsområdet ökar härmed.

Det som särskiljer extraordinära händelser från andra händelser är att vardagshändelser inträffar ofta och kan ha stor inverkan på de individer som drabbas, men de äventyrar inte samhället, medan extraordinära händelser som inträffar får stora konsekvenser och kräver snabba beslut av de kommunala organen, särskilt i krisens inledningsskede. Lagen ger ett tydligt mandat för ett lokalt beslutsfattande vid kriser och tydliggör samtidigt det lokala ansvaret.

Hanteringen av en extraordinär händelse ställer höga krav på stora delar av organisationen. Det är därför viktigt att redan inledningsvis vid analysen av riskerna ta hänsyn till detta och se till påverkan på hela samhället och verksamheterna i kommunen och landstingen. Det är också viktigt att redan inledningsvis se kopplingen mellan internt skydd, olycksförebyggande arbete och extraordinära händelser.

Enligt den nya lagen ska kommuner och landsting för varje ny mandatperiod fastställa en plan för att hantera extraordinära händelser. Det är fullmäktige som fastställer mål och riktlinjer för kommunens och landstingets verksamhet. Dessa ska innefatta bland annat en lägsta godtagbar nivå för den del av den normala verksamheten som alltid måste kunna upprätthållas oavsett omfattning och karaktär på en inträffad kris.

Kommunen ska även arbeta för att informationen till allmänheten samordnas under kriser, samt lämna en samlad information till länsstyrelsen om läget i kommunen.

Kommuner och landsting ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen respektive landstinget och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet ska därefter värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. Risk- och sårbarhetsanalysarbetet ska ses som en ständigt pågående process och vara en integrerad del av den ordinarie verksamheten. Riskanalys beskrivs som ett ”systematiskt sätt att organisera och analysera kunskap och information om händelser och omständigheter som kan innebära risker”. Sårbarhetsanalysen beskrivs på motsvarande sätt som ett ”systematiskt sätt att organisera och analysera kunskap och information om de konsekvenser i form av olika följdhändelser som en oönskad händelse medför”.

Kommuner och landsting ska se till att förtroendevalda och anställda får den utbildning och övning som behövs för att de ska kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser. Räddningstjänsten Västra Blekinge ombesörjer denna utbildning.

I den anslutande förordningen (2006:637) framgår att kommunerna ska hålla länsstyrelsen informerad om ovanstående. Landstingen ska hålla Socialstyrelsen och Krisberedskapsmyndigheten (KBM) informerad om de åtgärder som vidtagits i förebyggande syfte.

Kommuner och landsting ska även utse en krisledningsnämnd som ska utföra uppgifter under extraordinära händelser. Krisledningsnämnden får vid en extraordinär händelse fatta

beslut om att överta hela eller delar av verksamhetsområden från övriga nämnder i kommunen eller landstinget. Detta gäller även sådan verksamhet som bedrivs av hel- eller delägda kommunala företag.

Med anledning av införandet av den nya lagen har staten beslutat att en ersättning skall utgå för de nya uppgifter som staten tilldelat kommunerna i form av statsbidrag från Krisberedskapsmyndigheten. En årlig ersättning betalas ut till kommunerna. Ersättningen betalas ut under en uppbyggnadsperiod på tre år med början 2006.

Kommunens användning av utbetalade medel ska följas upp genom länsstyrelsens försorg. Krisberedskapsmyndigheten kan på förslag av länsstyrelsen besluta att verksamhetsersättningen ska reduceras eller bortfalla för en kommun som inte fullgjort sina uppgifter.

3.3 Karlshamns kommuns säkerhetsarbete, policy och riktlinjer

En kommuns säkerhetspolicy har till syfte att säkerställa att en hög säkerhet finns mot skador och störningar i den kommunala verksamheten inklusive kommunala bolag.

Kommunstyrelsen beslöt under 2006 att en projektgrupp skulle tillsättas för att utarbeta ett förslag till säkerhetspolicy för Karlshamns kommun. Säkerhetsgruppen har arbetat fram ett förslag till säkerhetspolicy, som antagits av Kommunfullmäktige vid sitt novembermöte. Policyn gäller samtliga nämnder och bolag.

Ett förslag till "Riktlinjer och handlingsplan för säkerhetsarbetet i förvaltning och bolag i Karlshamns kommun" har utarbetats. Detta förslag kommer att behandlas av Kommunstyrelsen under början av 2008. Dokumentet reglerar åtgärder och normer för det kommunala säkerhetsarbetet utifrån de i säkerhetspolicyn beslutade målen. Av planen framgår bl.a. att förvaltningar och bolag skall genomföra en riskinventering under 2008. Denna riskinventering skall vara utgångspunkten för en risk- och sårbarhetsanalys enligt lagen om extraordinära händelser. Ansvarig för uppföljning av arbetet är säkerhetsgruppen.

Kommunen utför trots tidigare avsaknad av antagen policy många åtgärder för förebyggande arbete i säkerhetsgruppen. Det nuvarande säkerhetsarbetet koncentreras framförallt på de krav som framställs i "Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap" och säkerheten ur säkerhetskyddslagstiftningens synvinkel, samt de säkerhetskrav som försäkringsbolaget ställer.

För att uppfylla kraven i "Säkerhetskyddslagen" har säkerhetssamordnaren deltagit i utbildning hos SÄPO under året. Säkerhetssamordnaren skall göra en säkerhetsanalys med utgångspunkt från lagen, under 2008. Det saknas idag en samlad analys.

Samarbetet med Räddningstjänsten Västra Blekinge är omfattande. De deltar i säkerhetsgruppen samt ansvarar enligt förbundsordningen för kommunens förebyggande åtgärder mot brand och annan olycks- och skadeförebyggande verksamhet, samt för räddningstjänst under höjd beredskap i fredstid.

Kommunen har genom överenskommelse med Räddningstjänsten Västra Blekinge samordnat det förebyggande arbetet enligt "Lag om skydd mot olyckor" och "Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap". I samband med att "Lag om extraordinära händelser i fredstid hos kommuner och landsting", trädde i kraft 1 januari 2003 upprättade Räddningstjänsten i samarbete med kommunen "Ledningsplan Karlshamns kommun vid Extraordinära händelser samt under höjd beredskap" (upprättad sept. 2003).

En verksamhetsplan för extraordinära händelser 2007-2010 samt verksamhetsplan för 2007 har upprättats av Räddningstjänsten västra Blekinge. Planerna har till viss del genomförts.

Se vidare under 3.3.4 beträffande ersättning för utfört arbete.

Räddningstjänsten biträder kommunen med praktiskt räddningsarbete. Som exempel kan nämnas halvdagsövningar för anställda som genomförs på Räddningsfältet. Brandövningar genomförs regelbundet. Vid utrymningsövning som hölls i Rådhuset i samarbete med Räddningstjänsten tog det 2½ min att utrymma hela huset. Omsorgsförvaltningen har utfört en liknande utrymning av Kungshuset. Även denna övning gick snabbt och bra.

Kommunen genomför systematiskt brandskyddsarbete med skade- och incidentrapportering i egen regi. Hos varje förvaltning finns ansvariga, som erhållit utbildning. Arbetet med brandskydd finns dokumenterat i pärmar som förvaras hos respektive ansvarig, innehållande checklistor som löpande skall gås igenom och dokumenteras. Brandskyddsombud finns, minst en person i varje byggnad. I Kommunhuset, Rådhuset finns fem brandskyddsombud. På särskilda boende finns ett ombud på varje avdelning. Genomgång hos respektive förvaltning visar att det genomförs regelbundna övningar och genomgångar av checklistorna, vilket dokumenterats.

Det systematiska arbetsmiljöarbetet ansvarar respektive förvaltning och bolag själva för idag. Säkerhetsgruppen skall i sitt arbete framöver samordna arbetet.

Räddningstjänsten Västra Blekinge har under 2005 gjort en riskinventering och riskanalys avseende verksamheter inom kommunens geografiska område. Denna omfattar en översyn och kartläggning av "dimensionerande skadefall", där man identifierat 25-40 olika objekt som anses utgöra de största riskerna i kommunen. Som ex kan nämnas en brand i oljehamnen, stora översvämningar framöver, och skredrisk. Vad gäller översvämningrisker

och landhöjningar arbetar för närvarande Boverket med ett nytt regelverk angående dessa frågor.

Räddningstjänsten har även medverkat, och varit pådrivande, till den översyn Omsorgsnämnden och Karlshamnsbostäder AB gjort angående värmeförsörjningen på särskilda boenden, vid eventuellt elavbrott under en längre tid. Översynen innebar att kommunen anskaffat reservverk. Det finns väl utarbetade planer för ansvariga och tillvägagångssätt vid längre elavbrott.

Kommunen har en POSOM-grupp vid krishjälp. Gruppen har bl.a. haft två stora olyckor att hantera, tsunami-katastrofen och Nosabyolyckan. POSOM-gruppen består av särskilt utsedd personal som ska svara för det psykosociala omhändertagandet vid stora olyckor och katastrofer, det som brukar kallas POSOM. POSOM bygger på praktisk samverkan mellan olika verksamhetsområden: socialtjänst, barn- och utbildningsverksamhet, hälso- och sjukvård, polis, räddningstjänst och trossamfund. POSOM-gruppens huvuduppgift är att stödja individer och familjer, upprätta informations- och stödcentrum samt samverka med övriga organisationer som berörs av händelsen.

3.3.1 Ansvarig för säkerhetsarbetet i Karlshamns kommun

Karlshamns kommuns säkerhetsarbete har pågått sedan 1990-talet då en riskanalysgrupp tillsattes. Trots att ett flertal uppdrag härefter lämnats för att strukturera och genomföra ett kommunalt risk- och säkerhetsarbete har en fungerande organisation inte funnits.

Det säkerhetsarbete som pågått i kommunen har främst berört IT-säkerhet, allmänna säkerhetsfrågor (från/till SÄPO), risk för hot mot förtroendevalda, låsning av utrymmen för att reducera hot mot anställda, samt omsorgsförvaltningens åtgärder för att begränsa hot mot personalen.

Till följd av de lagändringar och den skärpning som skett de senaste åren beslöt man vid kommunstyrelsens sammanträde i feb 2007 att utse en säkerhetssamordnare och tillika säkerhetsskyddschef. I uppdraget ingår att ansvara för samordningen av förvaltningarnas säkerhetsarbete i samarbete med Räddningstjänsten Västra Blekinge och de kommunala bolagen. Ansvaret omfattar även risk- och säkerhetsfrågor, försäkringsfrågor samt risk/sårbarhetsanalyser. Biträdande säkerhetssamordnare tillika biträdande säkerhetsskyddschef ansvarar främst för tillträdesfrågor och larmfrågor. Tjänsterna är direkt underställda kommundirektören.

Arbetet innebär rättigheter och skyldigheter att fatta beslut för att tillse att av Kommunstyrelsen fastställd säkerhetspolicy och verksamhetsplan för säkerhetsarbetet efterföljs.

Säkerhetssamordnaren är kommunledningens kontaktperson mot Räddningstjänsten.

3.3.2 Säkerhetsgrupp

Karlshamns kommun bildade i november 2006 på kommundirektörens initiativ en samordnad säkerhetsorganisation för den kommunala verksamheten, inkluderande de kommunala bolagen. Samtliga förvaltningar och bolag medverkar i gruppen. Motivet till bildandet av säkerhetsgruppen var:

”Flera lagstiftningar samt kommunens försäkringsbolag ställer krav på kommunkoncernen att ha en fungerande organisation som skall kartlägga och reducera/eliminera olika typer av risker. I dag saknas en samordnad riskorganisation för den kommunala verksamheten.”

Gruppen som omfattar kommunala verksamheter, kommunens bolag och räddningstjänsten, har haft några möten under 2007.

Säkerhetsgruppens arbetsuppgifter är att identifiera risker och hot och upprätta en plan för hur dessa skall reduceras.

Parallellt med säkerhetsgruppens arbete har under hösten/vintern en krisarbetsgrupp, inkluderande Räddningstjänsten, identifierat vad som händer i kommunen om man drabbas av pandemi (influenza), innebärande att kanske hälften av kommunens anställda insjuknar. Arbetsgruppen består av representanter från säkerhetsgruppen förstärkt med personal som har god kännedom om kommunens matlagning, löner, ekonomi, VA-anläggningar samt kommunens sjukvårdskapacitet.

Säkerhetsgruppen har även kallats samman för information från den nye försäkringsmäklaren.

Säkerhetssamordnaren samarbetar även med Ronneby kommuns säkerhetssamordnare och Karlskrona kommuns beredskapssamordnare.

Gruppens skall årligen rapportera sitt arbete till kommunstyrelsen. Eftersom arbetet inte varit igång ett år har någon rapportering ännu ej skett.

Säkerhetsgruppen kommer under början av 2008 att lämna förslag till handlingsprogram enligt fastställda mål i säkerhetspolicyn, inkluderande risk- och skaderapportering.

3.3.3 Krisledningsnämnd

Reglemente för krisledningsnämnden har av kommunfullmäktige antagits i maj 2007.

Krisledningsnämndens ansvarsområde är att fullgöra uppgifter under extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.

Nämndens uppgift är att bl.a. ansvara för att det inför varje ny mandatperiod utarbetas plan för hur kommunens skall hantera extraordinära händelser. Planen skall godkännas av kommunfullmäktige.

Krisledningsnämnden består av ledamöter och ersättare i kommunstyrelsens arbetsutskott.

Krisledningsstab, består av två grupper omfattande stabschef, biträdande stabschef, samt övriga berörda, tillsammans 20-22 personer.

Samtliga förvaltningschefer, kommundirektören, informationschefen och säkerhetssamordnaren/säkerhetsskyddschefen jämte räddningschefen skall sammankallas då krissituationer uppstår.

Ett arbete pågår med att omarbeta den lednings- och informationsplan man antagit.

Krisledningsstaben har återkommande årliga övningar, vilka bl.a. görs tillsammans med och under ledning av Räddningstjänsten.

3.3.4 Statsbidrag från Krisberedskapsmyndigheten

Statsbidraget är avsett för uppbyggande av krishanteringssystem, det är ”öronmärkt” för kommunala åtaganden för höjd beredskap och krishantering. Ersättningen är baserad på en överenskommelse mellan staten och Svenska Kommunförbundet.

Bidraget omfattar:

- Ersättning för kvarstående uppgifter med avseende på höjd beredskap. Ersättning 50 000 per kommun.
- Grundbelopp för att hålla en funktion med erforderlig kompetens för samordning av kommunens uppgifter i krishanteringssystem. Ersättning 250 000 per kommun.
- Verksamhetsersättning. Ersättning 11,40 kr/kommuninvånare
- Startbidrag. Ersättning 2,80 kr/kommuninvånare.

Statsbidraget från KBM (krisberedskapsmyndigheten) till kommunen, har genom en överenskommelse/avtal 2006 ”Verksamhetsplan för användande av KBM pengar 2006” mellan Räddningstjänsten Västra Blekinge och Karlshamns- Sölvesborgs och Olofströms kommuner inneburit att det praktiska ansvaret gällande ”Lag om skydd för olyckor” och ”Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap” överflyttats till Räddningstjänsten Västra Blekinge.

Erhållet bidrag, vilket för Karlshamns kommun innebär 757 tkr, disponeras i sin helhet av Räddningstjänsten Västra Blekinge. Medlen är bl.a. avsedda att användas till en 50% tjänst som krisberedskapsanställd. Resterande skall användas enligt verksamhetsplanen.

En verksamhetsplan för extraordinära händelser 2007-2010 samt verksamhetsplan för 2007 har upprättats av Räddningstjänsten västra Blekinge.

Kommunen har inte fått någon skriftlig redogörelse för användningen av medlen 2006. Anledningen till att redogörelse ej kunnat lämnas är att Räddningstjänstens ekonomisystem inte möjliggjort en särredovisning av medlen. Från 2008 är det möjligt att särredovisa projektet, varför redovisning kommer att kunna lämnas av använda medel 2008. Räddningstjänsten har däremot muntligen lämnat sin redogörelse till kommundirektören och krisledningsnämnden av hur medlen använts, samt vilket arbete som utförts.

På alla punkter i lagstiftningen där det står ”det ankommer på kommunen” skall Räddningstjänsten enligt avtalet ansvara, samt tillse att det lämnas en verksamhetsberättelse där det anges vad som utträttats och kostnaden för det.

Blekinge har utsetts till ett (av två) försökslän för en utvärdering av bidraget.

Kommunens användning av utbetalade medel ska följas upp genom länsstyrelsens försorg. Krisberedskapsmyndigheten kan på förslag av länsstyrelsen besluta att verksamhetsersättningen ska reduceras eller bortfalla för en kommun som inte fullgjort sina uppgifter enligt ovan. Oavsett upprättat avtal har kommunen det yttersta ansvaret.

3.4 Skade- och tillbudsrapportering

Enheten för driftservice vid kommunen har sedan några år en portal (databas) för incident- och skaderapportering avseende fastigheter och inventarier.

Portalen har utvecklats under 2007. Disciplinen att rapportera in incidenter och skador har inte fungerat tillfredsställande inom driftservice olika arbetsområden. Säkerhetssamordnaren har under oktober 2007 träffat samtliga vaktmästare och arbetsledare på driftservice. Där har klarlagts vilka arbetsrutiner som skall gälla med omedelbar verkan. Inrapporteringen i portalen innebär att man kan identifiera vilken byggnad som skadats, beräknad eller verklig kostnad. Sammanställning kan även göras för den totala kostnaden. Såväl säkerhetsgruppen som respektive förvaltningschef kommer att få ta del av statistiken

3.5 Personsäkerhet

Under 2007 skärptes inpasseringssäkerheten i Rådhuset efter ett yttre hot mot tjänsteman. Säkerheten hos övriga enheter kommer att utredas under 2008. Se vidare kommentarer under respektive förvaltning och bolag.

3.6 Kommentar

Karlshamns kommun har tillsatt en säkerhetssamordnare, bildat en säkerhetsgrupp och utarbetat ett nytt reglemente för krisledningsnämnden som fastställdes under 2007. Kommunens säkerhetsarbete var fram till 2007 inte prioriterat.

Genom det arbete Karlshamns kommun påbörjat finns det goda förutsättningar att säkerhet och riskhantering i framtiden hanteras enligt de lagar och riktlinjer som finns. Arbetet är under uppbyggnad varför det behövs långsiktighet och tillförsikt.

Det är viktigt att införandet av den nya säkerhetspolicyn, riktlinjer och handlingsplaner, samt uppdateringar av befintliga riktlinjer tillförs resurser för genomförandet. Det är av största vikt att budgetmedel avsätts till säkerhetsarbetet.

Kommunfullmäktige har antagit en säkerhetspolicy i nov 2007. Policyn gäller kommunen och dess bolag. Effekterna av denna har ännu ej kunnat skönjas.

Ett förslag till "Riktlinjer och handlingsplan för säkerhetsarbetet i förvaltning och bolag i Karlshamns kommun" har upprättats. Detta förslag, som kommer att presenteras för kommunstyrelsen under 2008, reglerar de åtgärder som krävs för att uppfylla målen i säkerhetspolicyn, samt planer på kommunens och bolagens riskinventering.

Kommunen saknar således en samlad risk- och sårbarhetsanalys enligt "Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extra ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap" 2 kap 1§. Denna kommer att upprättas då ovan nämnda riskinventering genomförs.

Räddningstjänsten Västra Blekinge har tillsammans med kommunen under 2007 upprättat en verksamhetsplan gällande extraordinära händelser. Planerna har delvis genomförts, dock kvarstår vissa delar att genomföra, då planen sträcker sig fram till 2010.

En regelbunden utvärdering och uppföljning av planer och mål framöver är ett krav. Det är av största vikt att organisationen utformas på så sätt att uppföljningar och utvärderingar görs regelbundet. Ambitionen är att verksamhetsberättelse för kommunens säkerhetsarbete skall upprättas i samband med årsredovisning.

Kommunens systematiska brandskyddsarbete är tillfredsställande.

Incidenter och skador har inte rapporterats på ett tillfredsställande sätt. Under hösten har nya arbetsrutiner införts. Uppföljning av rapporteringen skall göras av respektive förvaltningschef framöver.

Kommunen har inte fått någon redogörelse för användningen av 2006-års medel i det statsbidrag som erhållits från Krisledningsmyndigheten för uppbyggnad av krishanteringssystemet. Anledningen till att redogörelse ej kunnat lämnas är att Räddningstjänstens ekonomisystem inte möjliggjort en särredovisning av medlen. Från 2008 är det möjligt att särredovisa projektet, varför redovisning kommer att kunna lämnas av använda medel 2008. Räddningstjänsten har däremot muntligen lämnat sin redogörelse till kommundirektören och krisledningsnämnden av hur medlen använts, samt vilket arbete som utförts.

Det är av största vikt att bidraget används korrekt, i annat fall kan kommunen bli återbetalningsskyldiga. Bidraget kan även reduceras eller bortfalla. På alla punkter i lagstiftningen där det står "det ankommer på kommunen" skall Räddningstjänsten enligt avtalet ansvara, samt tillse att det lämnas en verksamhetsberättelse där det anges vad som utträttats och kostnaden för det.

4 Säkerhetsarbete vid förvaltningar och bolag

Genom intervjuer med ansvariga har genomgång av säkerhetsarbetet på förvaltningar och kommunala bolag genomförts.

Samtliga kommunala bolag och förvaltningar omfattas av Karlshamns kommuns och Räddningstjänstens förebyggande arbete enligt ”Lag om skydd mot olyckor” och ”Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap” och den av Kommunstyrelsen antagna säkerhetspolicyn. Nedan görs inga kommentarer avseende detta.

Bolagen och förvaltningarna har vardera en representant i kommunens säkerhetsgrupp.

Kommunledningsförvaltningens säkerhetsarbete beskrivs ej separat nedan, då hela arbetet med kommunens säkerhet drivs från och via kommunledningen. Ovan angivet arbete omfattar och avser kommunledningen.

Nedan kommenteras endast specifika förutsättningar som gäller för respektive bolag och förvaltning.

4.1 Utbildningsförvaltningen

Genomförd intervju med förvaltningschef och förvaltningssamordnare.

Riskanalys har genomförts på alla enheter, åtgärdsplaner har utformats.

Förvaltningen arbetar löpande med sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Förvaltningen har ett samlat regelverk med föreskrifter för arbete där det kan finnas risk för våld eller hot om våld.

Under våren 2007 har Arbetsmiljöinspektionen utfört en inspektion på 4 av skolorna. I samband med denna inspektion skickades en enkät ut till samtliga enheter ”Enkät angående våld och hot i arbetsmiljön”. Vid granskningens genomförande hade Arbetsmiljöverket ej avlämnat sin skriftliga rapport över resultatet av inspektionen, man har dock lämnat en muntlig sammanfattning.

Resultatet från inspektionen visar att förvaltningen har förvaltningsövergripande strategier, men de kräver en översyn samt informeras ut till enheterna. Vissa brister framkom vid inspektionen, bl.a. gällande gränsdragning vid tillbudsrapporteringen. Tillbud rapporteras till den enhet man tillhör, arbetsskador registreras och sammanställs och en arbetsmiljörapport lämnas in.

Enheterna har haft övningar gällande bl.a. brand, olyckor med skolskjutsar och gisslantagande. Samtliga rektorer har utbildats i hantering vid brandtillbud. På samtliga skolor finns en krishandbok och en "krislåda".

Alla skolor har brandlarm. Fastighetsägaren ansvarar för brandlarm, medan inbrottslarm är förvaltningens ansvar. Övervakningskameror finns ej. Diskussioner har förts om uppsättande av kameror men nämnden har beslutat att inte sätta upp några.

Nämnden får rapporter om något inträffar.

4.2 Samhällsbyggnadsförvaltningen

Genomförd intervju med förvaltningschefen.

Förvaltningen har inga egenutvecklade handlingsplaner för det övergripande säkerhetsarbetet. Man följer de kommungemensamma planerna.

Förvaltningen arbetar löpande med sitt systematiska arbetsmiljöarbete. Man har specifika planer gällande sin förvaltning, bl.a. har man tagit fram egna beredskapsplaner för dricksvattnet "Beskrivning av kommunens beredskap för dricksvatten".

Förvaltningens planerhet genomför för närvarande en riskinventering. Inventeringen omfattar skred, rasrisker och översvämningar. Orsaken till att inventeringen genomförs är att de stora regnmängder som fallit senaste året bl.a. inneburit att ledningssystemen i gammal bebyggelse hamnat under vatten. På 1980-talet trodde man att man byggt bort alla hoten, men på senare år har nya ställen upptäckts. En fullständig besiktning och inventering görs på samtliga översvänningsställen.

Mobila reservaggregat finns till pumpstationerna. Investeringar sker i pumpstationerna, framförallt gällande övervakning och att göra dem driftsäkrare.

Vid tillbud kontaktas försäkringshandläggaren som lämnar rekommendationer hur tillbudet skall hanteras. Skaderapport skrivs vid alla tillbud. Alla tillbud rapporteras till förvaltningschefen.

Mindre tillbud åtgärdas direkt. Småskador rapporteras inte till försäkringsbolaget.

Uppföljningar av tillbud avseende personal görs i delårsbokslut och årsredovisning. Uppföljning av egendomsskador görs ej.

Hot mot personalen har förekommit. Tillträdesskydd till lokalerna har införts efter hoten.

4.3 Omsorgsförvaltningen

Genomförd intervju med enhetschefen.

Förvaltningen har inte själva utarbetat planer för det övergripande säkerhetsarbetsarbetet. Man följer de kommungemensamma planerna.

Förvaltningen har förvaltningsspecifika planer, bl.a. har man under året tillsammans med en extern konsult utarbetat en handlingsplan "Kuben" som omfattar hanteringen av boenden och risker. Vid granskningstillfället var arbetet ännu ej färdigställt.

Säkerhetsrutiner har utarbetats för riskfyllda arbetsuppgifter. Policy och handlingsprogram finns, dokumenterade riskanalyser har genomförts. Risker har inringats varefter utbildning för personalen genomförts om behov förelegat, för att undvika och förebygga riskerna.

Skaderapportering sker, olyckor och tillbud utreds. Väl utarbetade rutiner finns för första hjälpen, krisstöd mm.

Arbetsmiljöpärm finns, materialet finns även tillgängligt på intranätet. I pärmen finns handlingsplaner för bl.a. hot/våld. De mest riskfyllda arbetsuppgifterna har ensamarbetande personal. Hemtjänsten är utrustad med trygghetslarm.

Brandskyddsombud finns på alla boenden. Brandövningar hålls regelbundet.

Uppföljning av tillbud görs varje månad i samverkansgruppen. Tillbuderna rapporteras kvartalsvis. Alla arbetsskador rapporteras till företagshälsan.

Tillträdesskydd till lokalerna finns. Förvaltningen har avtal med säkerhetsbolaget G4S, som rycker ut vid hotfulla situationer.

Handlingsplan och instruktioner finns för bl.a. anmälningar om ekonomiska brott, "Lex Sarah" fall, övriga utredningar och polisärenden.

Förvaltningen har väl utarbetade och dokumenterade rutiner för synpunkts och klagomåls- hantering.

4.4 Karlshamns Hamn AB

Genomförd intervju med vd och tekniska chefen.

Karlshamns Hamn AB:s säkerhetsarbete omfattas förutom i ovan punkt 4.1 beskrivna lagar även av Lag (2006:1209) om hamnskydd och Lag (2004:487) om sjöfartsskydd.

För varje hamn skall det enligt Lag om hamnskydd finnas ett hamnskyddsorgan. Hamninhavaren är hamnskyddsorgan. När det gäller hamnar som ägs eller förvaltas av kommunen eller av ett av kommunen helägt företag skall hamnskyddsorganet samråda med kommunen vid utarbetandet av hamnskyddsplanen.

Hamnskyddsplanen definieras enligt 1 Kap 3§

”dokument som baseras på hamnskyddsutredningen och som visar bl.a. hamnens gränser samt vilka förfaranden som skall tillämpas, vilka åtgärder som skall vidtas och vilka insatser som krävs för var och en av skyddsnivåerna”

Skyddsnivå definieras som

”Grad av beredskap som skall intas för att hindra att ett säkerhetstillbud inträffar”

Det finns tre grader av skyddsnivåer. Den lägsta skyddsnivån 1 är alltid gällande.

En hamnskyddsplan har utarbetats enligt Lag om hamnskydd.

Säkerhetspolicy för hamnverksamheten har upprättats, en riskanalys har genomförts. Dessa dokument finns i bolagets Ledningssystem. Samtliga dokument som gäller för bolagets policys, mål, säkerhet, rutiner, arbetsbeskrivningar o dyl. skall samlas i Ledningssystemet. Idag finns dokumenten ej samlade. Ledningssystemet är under uppbyggnad.

Bolagets säkerhetspolicy omfattar mål för verksamheten, samt vem som är ansvarig för alla säkerhets- och skyddsfrågor rörande anläggningen och de personer som vistas inom anläggningsområdet. I målformuleringen ingår arbete med hälsa, säkerhet och miljö. Den beskriver bl.a. riskhantering och rutiner för identifiering och bedömning av riskerna för allvarliga olyckshändelser, att bolaget skall utföra en medveten och systematisk riskhantering.

Dokument och policys i bolagets Ledningssystem som omfattas av målformuleringen ovan är exempelvis

- policy för arbetsmiljö,
- rutin för revision av planer och program gällande oljehamnen,
- rondering med avseende på arbetsmiljö, kvalitet, miljö, teknik och brandskydd
- rutin för utvärdering av hela verksamheten i Karlshamns Hamn inkl hur den skall genomföras
- rutin för underrättelse till tillsynsmyndighet, omfattande arbetsgång vid tillbud och olycka som skall rapporteras
- rutin för riskbedömning av miljö, arbetsmiljö och egendom
- blankett för avvikelserapportering
- blankett Rapport tillbud och olyckor (miljö)

Av ovanstående rutinbeskrivningar framgår att uppföljningar skall göras. I de fall rutinbeskrivningen upprättats under 2007 har ännu ej någon uppföljning gjorts.

Bolaget har kvartalsvisa skyddsronder. Av protokoll från skyddskommittémöte framgår att ärenden gällande tillbud, olycksfall, skyddsronder, nya föreskrifter mm behandlats.

Man arbetar med att upprätta en mall för riskbedömning. I dagsläget gör man en riskbedömning utefter de erfarenheter man har och utgår från den mall som används i Oljehamnen.

Bolaget har en egen försäkringslösning.

4.4.1 Kommentarer

Säkerhetspolicy för hamnverksamheten har upprättats, en riskanalys har genomförts. Dessa dokument finns i bolagets Ledningssystem. Samtliga dokument som gäller för bolagets policys, mål, säkerhet, rutiner, arbetsbeskrivningar o dyl. skall samlas i Ledningssystemet. Idag finns dokumenten ej samlade. Ledningssystemet är under uppbyggnad.

4.5 Karlshamnsbostäder AB

Genomförd intervju med vd och vice vd tillika ekonomichef.

Bolagets verksamhet består i att äga och förvalta hyresfastigheter i hela kommunen.

Bolagets säkerhetsarbete är främst inriktat på säkerhet för boende och personal.

Karlshamnsbostäder AB har ingen egen utarbetad policy eller strategi för säkerhetsarbetet, ej heller några riktlinjer.

Det övergripande ansvaret för säkerhetsarbetet tydliggörs i den delegationsordning man utarbetat. Karlshamnsbostäder har inga nedskrivna handlingsplaner som ger vägledning till personalen om något inträffar i verksamheten, exempelvis brand, mord, hot o dyl.

Karlshamnsbostäder AB har inte genomfört någon riskanalys. Organisationen är liten. Hela beståndet sköts av två fastighetsansvariga. Vd bedömer att delegationen räcker, att riskanalys ej behöver genomföras.

Bolaget genomför lagstadgade revisioner och översyn av brandskydd och OVK-besiktningar. Protokollen dokumenteras.

Alla skadetillbud sammanställs och rapporteras till försäkringsbolaget, både gällande sak- och personskador. Man har inga stora skadegörelser på sina fastigheter, mycket lite klotter.

Hot mot arbetsledare polisanmäls alltid. Hot förekommer vid avhysningar, vid påpekande om störande beteende, då man nekas lägenhet mm.

Den största risken i verksamheten är storbrand, personskador och dödsfall. För att minska omfattningen vid brandtillbud har brandvarnare installerats i alla lägenheter, i hela beståndet. Kostnaden debiteras hyresgästen. Bolaget har 4 katastroflägenheter i beredskap vid brand, översvämning el dyl. Räcker inte dessa till hyser man in de boende på hotell. Personalen tar hand om transporter o dyl om något händer. Det finns tolkar att tillgå vid behov. Inträffar någon stor kris har man avtal med Alviva. En av bohandläggarna är även utbildad krishanterare.

Det finns tillträdesskydd vid entrén till Karlshamnsbostäders lokaler.

Man gör en översyn och successivt utbyte av nycklar till elektroniska nycklar, för att öka säkerheten, både gällande stöld och kopiering av nycklar då lägenhetsinnehavare flyttar.

Styrelsen kräver ingen skaderapportering vid månatliga styrelsemötena, endast information om något speciellt inträffat i verksamheten.

Bolaget har ett nära samarbete med Karlshamns Energi AB gällande säkerhet vid större elavbrott. Se under pkt 4.6 nedan.

Karlshamnsbostäder AB har en egen försäkringslösning. Man har ej gått med i den komungemensamma försäkringsupphandlingen. Man anlitar sedan drygt 2 år Trygg Hansa via Sabo.

4.5.1 Kommentarer

Bolagets säkerhetsarbete är främst inriktat på säkerhet för boende och personal. Vår bedömning är att bolaget uppfyller de krav som finns.

Bolaget saknar egen dokumenterad policy, strategi och riktlinjer för säkerhetsarbetet, samt handlingsprogram gällande skydd mot olyckor.

4.6 Karlshamns Energi AB

Genomförd intervju med vd och elnätschef.

Bolagets verksamhet omfattar produktion, distribution och försäljning av energi. Kommunkoncernen utgör en del av bolagets kunder. Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt Miljölagen vid ett antal anläggningar.

Karlshamns Energi AB har ingen egen utarbetad policy för säkerhetsarbetet. Man har ingen utsedd säkerhetsskyddschef.

Trots avsaknad av policys utförs många åtgärder för förebyggande arbetet. Bolaget har mål och strategier avseende säkerhetsarbetet på många olika områden, vilka finns samlade i ett Ledningssystem, i denna ingår även policys avseende verksamhetsmål, arbetsmiljö, miljö och kvalitet.

Bolaget har väl dokumenterade riskanalyser för arbetsmiljö, olyckor och miljöledningssystem.

Bolagets arbetsmiljöpolicy har väl utarbetade instruktioner, riktlinjer och handlingsprogram. Protokoll finns över ledningens genomgång av systematiska arbetsmiljöarbetet. Bolagets egna kommentarer är att man lever upp till arbetsmiljöpolicyn men att det ibland brister i hur rutinerna sköts och att alltför många punkter i handlingsplanen inte blir klara i tid. Blankett för tillbud och skador finns. Hela personalen har utbildats i hanteringen av denna. Bolaget har få arbetsskador. Årlig arbetsmiljörapport upprättas, denna presenteras för styrelsen.

Karlshamns Energi AB har en väl genomarbetad beredskapsplan och ledningsorganisation. I beredskapsplanen finns riktlinjer för långvarigt strömavbrott. Vid krissituationer kallas ledningsorganisationen in. Det finns alltid personal i beredskap.

Enligt bolagets arbetsmiljöpolicy får personalen vid fel på anläggningar åtgärda detta ensamma, medan andra åtgärder kräver två personer, exempelvis vid avstängningar.

Den beredskapsplan som är gällande träder i kraft vid höjd militär beredskap eller civila katastrofer. Planen är utarbetad för att täcka ”Lag om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap” och ”Säkerhetsskyddslagen”. Planen är en del av krisledningsgruppens plan för försörjning av el och värme samt kommunikation och information.

Karlshamns Energi AB skall ISO 9000 certifieras under 2008. Bolagets ledningssystem är en del av dokumentationen inför ISO-certifieringen.

Reservkraft för hela elnätet saknas, däremot finns ett antal mindre kraftverk som går igång vid avbrott. Det finns reservaggregat för fjärrvärmen.

Bolaget har tillträdeslarm på sina anläggningar.

Bolaget ingår i Karlshamns kommuns försäkringsupphandling.

4.6.1 Kommentarer

Bolaget saknar en egen utarbetad säkerhetspolicy.

Trots avsaknad av policy utförs många åtgärder för förebyggande arbetet. Bolaget har mål och strategier avseende säkerhetsarbetet på många olika områden. Bolagets rutiner för säkerhetsarbetet är väl utarbetade, uppföljningar görs löpande.

Bolagets ledningssystem är under utarbetande. Struktur och uppbyggnad kan ses som en bra mall för övriga bolag i koncernen.

4.7 Industrifastighets AB Munkahus

Genomförd intervju med vd och säkerhetsansvarig.

Industrifastighets AB Munkahus verksamhet består av uthyrning av egna verksamhetslokaler som industri- kontors- och utbildningslokaler. Bolaget har endast en person anställd, bolagets vd. Bolagets säkerhetschef och kontaktperson mot tillsynsmyndigheten är anställd hos Karlshamns kommun, kommunledningsförvaltningen med arbetsplats i bolaget. Bolaget innehar totalt 6 fastigheter, som hyrs ut till utbildningsverksamhet och till företag.

Industrifastighets AB Munkahus har ingen egen utarbetad policy eller strategi för säkerhetsarbetet, ej heller några riktlinjer. Man arbetar enligt Karlshamns kommuns policy, strategi och riktlinjer samt medverkar i kommunens säkerhetsgrupp. Bolaget har utarbetad strategi för den systematiska brandskyddstillsynen.

Bolagets säkerhetsarbete inriktas i första hand på yttre brandskydd och tillträdesskydd. Det inre brandskyddet svarar företagen som är verksamma i byggnaderna själva för.

Bolaget har dokumenterade riktlinjer för det systematiska brandskyddsarbetet. För närvarande genomförs en översyn av riktlinjerna.

Brandlarm finns i fastigheterna. Larmet är vidarekopplat till SoSalarm, som larmar räddningstjänsten. Några av byggnaderna är totallarmade, i byggnad där utbildning bedrivs finns även utrymningslarm, samt sprinklersystem. Brandsläckare finns i samtliga byggnader. Årlig översyn sker av skyddsutrustningen.

Enligt Arbetsmiljölagen och Lag om skydd mot olyckor är alla fastigheter i det bestånd bolaget äger ålagda att ha heltäckande brandlarm och delvis utrymningslarm.

Under hösten har det genomförts revisionsbesiktning från myndigheten avseende brandlarm, (Räddningstjänsten) och elsystemen (Auktoriserad elfirma). Protokoll från revisionen har ännu ej erhållits (okt 2007). Brandlarmen besiktigas varje år, medan elbesiktning sker vart tredje år. Försäkringsbolagen bestämmer i vilket intervall elbesiktningen skall ske.

På Halda utvecklingscentrum, som är den största byggnaden där industriverksamheten inhyses, finns 3 vaktgrupper i rullande schema ingående i Räddningstjänsten, som är anställda i industrin. Räddningsberedskapen är således god.

En frivillig brandskyddsutbildning genomförs för företagen, med jämna mellanrum, i Industrifastighets AB Munkahus regi.

Tillträdesskydd finns till alla lokaler i form av kortläsare.

Enligt "Förordningen om funktionskontroll av ventilationssystem" (1191:1273) skall byggnaders ventilationssystem kontrolleras vid vissa återkommande intervaller. Dessa kontroller genomförs av en OVK-kontrollant och dokumenteras.

Samtliga incident- och skadetillbud skall rapporteras till försäkringsbolaget. Eftersom inga tillbud har förekommit, har rapportering ej skett. Fastigheterna utsätts för mycket lite skadegörelse. Dessa är av sådan liten omfattning att de ej rapporterats. Bolaget har ej utsatts för hot eller våld.

Bolaget ingår i Karlshamns kommuns försäkringsupphandling.

4.7.1 Kommentarer

Bolaget har ingen egen dokumenterad policy, strategi och riktlinjer för säkerhetsarbetet, eller handlingsprogram gällande skydd mot olyckor. Bolaget arbetar enligt gällande policy för kommunkoncernen.

Vår bedömning är att bolaget skall uppfylla de krav som är lagstadgade enligt Arbetsmiljölagen och Lag om skydd mot olyckor där det åligger fastighetsägare att ha utrymningslarm.

5 Försäkringar

I granskningsuppdraget ingår en uppföljning av tidigare granskning av kommunens försäkringsskydd. Försäkringsskyddet i kommunen och de kommunala bolagen granskades och avrapporterades i februari 2005.

Under sommaren 2006 har kommunen ånyo upphandlat sitt försäkringsbehov, varvid en uppföljning av försäkringsskyddet som skedde vid granskningen 2005 inte bedöms som meningsfull.

Uppföljning av rapporten har gjorts tillsammans med Lars Lindborg. Under perioden från rapportens upprättande fram till nyteckning av försäkringsskyddet har enligt Lindborg inga åtgärder med anledning av rapporten genomförts.

Kommunens avtal med försäkringsbolagen avslutades den 30 juni 2006. En ny upphandling genomfördes enligt Lagen om offentlig upphandling (LOU) i samarbete med Sölvesborg- Olofström och Ronneby kommuner. Kommunernas försäkringsmäklare Willis AB har genomfört det administrativa upphandlingsarbetet. I upphandlingen ingick för Karlshamns kommun även de kommunala bolagen Karlshamns Energi AB och Industrifastighets AB Munkahus.

Enligt anbudsförfrågan antog kommunerna det anbud som var mest ekonomiskt fördelaktigt, vilket innebär tecknande av försäkringar med följande försäkringsbolag:

- Länsförsäkringar avseende kommunförsäkring
- Europeiska avseende tjänstereseförsäkringar
- Länsförsäkringar avseende motorfordonsförsäkring
- AIG Europe avseende olycksfallsförsäkring

Länsförsäkringars kommunförsäkring omfattar egendoms- ansvars- förmögenhetsbrottsförsäkring samt miljöansvarsförsäkring. Självrisken uppgår till 5 basbelopp avseende egendoms och följdskada.

Försäkringsskyddet omfattar perioden 2006-07-01 – 2009-06-30 med rätt till förlängning ytterligare 1 + 1 år.

Länsförsäkringar har i sitt anbud meddelat särskilt villkor avseende kommunal riskhantering och säkerhetsföreskrifter omfattande bl.a.

- Att kommunens politiska ledning beslutar att en aktiv riskhantering ska bedrivas inom alla delar av organisationen
- Att en riskhanteringsgrupp finns med uppgift att driva det övergripande riskhanteringsarbetet
- Att analyser av risker i verksamheten sker minst en gång per år
- Att genomförande av skadeförebyggande åtgärder baseras på gjorda analyser enligt tidsplan fastställd av riskhanteringsgruppen och krav ställda av Länsförsäkringar
- Att utarbetande av lämpliga tekniska skyddsnivåer avseende lås-, brand-, inbrotts- och driftslarm samt brandskydd ska göras för byggnader med bruttoarea över 1 000 kvm.
- Att rutiner och system för skade- och incidentrapportering finns
- Att utbildning av personal i skydds- och säkerhetsfrågor sker
- Att årlig verksamhetsberättelse över riskhanteringsarbetet tas fram

5.1 Kommentarer

Kommunen har efter Länsförsäkringars krav enligt ovan bildat säkerhetsgrupp och krisledningsnämnd, se vidare under pkt 3 ovan, för att tillgodose kraven.

Vår bedömning är att det säkerhetsarbete Karlshamns kommun idag bedriver har en ambition att ha ett helhetsperspektiv på risker och skador.

Vi bedömer att revisorerna bör genomföra en uppföljande granskning avseende kommunens försäkringsskydd under 2008/2009 för att säkerställa att försäkringsbolagens krav är uppfyllda.